

PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE A BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE MEDICALE: RESURSE, INFRASTRUCTURĂ, COMPETENȚE, IMPACT

Olesea DOBREA, directoare adjunctă
ORCID ID: 0000-0002-0937-2754
Biblioteca Științifică Medicală
USMF „Nicolae Testemițanu”

Congresul aniversar CREAM SĂNĂTĂȚII VESTIMENTUL prin EDUCAȚIE, CERCETARE ȘI INOVAȚIE

PERSPECTIVE DE DEZVOLTARE ALE BIBLIOTECII ȘTIINȚIFICE MEDICALE

Biblioteca care inspiră cunoașterea, inovația și colaborarea în medicina modernă

2 DIGITALIZARE ȘI ACCES DESCHIS

IMPACT

„ACCES - EFICIENȚĂ - CERCETARE - INOVAȚIE”

- Acces extins la informație;
- Eficiență și rapiditate;
- Suport pentru cercetare;
- Transformarea rolului bibliotecarului;
- Conservarea pe termen lung a resurselor digitale.

2 *Transformarea experienței academice prin infrastructura modernă și tehnologii digitale*

Digitalizarea - unul dintre pilonii fundamentali ai dezvoltării strategice a bibliotecilor academice, care permit transformarea colecțiilor tradiționale în resurse digitale ușor accesibile. În contextul educației deschise, bibliotecile integrează resurse educaționale deschise (OER), baze de date digitale și repozitorii instituționale, date de cercetare, ceea ce contribuie la creșterea vizibilității cercetării și la democratizarea accesului la cunoaștere. Digitalizarea și promovarea accesului deschis reprezintă componente strategice esențiale pentru consolidarea rolului BSM ca hub informațional și academic.

3 DEZVOLTAREA RESURSELOR INFORMAȚIONALE

IMPACT

Dezvoltarea resurselor informaționale, și în special a segmentului electronic, va contribui la creșterea accesibilității informației pentru toate categoriile de utilizatori, facilitând consultarea rapidă și eficientă a documentelor, indiferent de locul sau momentul accesării.

4 DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR INFORMAȚIONALE ȘI DIGITALE

IMPACT

Modernizarea infrastructurii și a spațiilor de învățare va transforma Biblioteca Științifică Medicală într-un centru educațional și de cercetare dinamic. Aceasta nu doar va facilita accesul la cunoștințe, ci și va stimula colaborarea, creativitatea și performanța academică.

4 *Modernizarea infrastructurii și a spațiilor de învățare va transforma Biblioteca Științifică Medicală într-un centru educațional și de cercetare dinamic.*

Dezvoltarea competențelor informaționale și digitale este esențială pentru sprijinirea utilizatorilor în identificarea, evaluarea și utilizarea corectă și eficientă a informațiilor. BSM va continua să contribuie la formarea culturii informației utilizatorilor, în vederea cultivării abilităților și competențelor de utilizare a resurselor informaționale electronice, programelor virtuale, platformelor digitale și instrumentelor de cercetare.

5 SERVICII INOVATIVE ȘI INTERNAȚIONALIZARE

IMPACT

„Competențe Digitale și Informaționale - Cheia Succesului Academic și Profesional”

- Creșterea eficienței în accesarea informațiilor;
- Îmbunătățirea gândirii critice și a analizei informațiilor;
- Stimularea cercetării și inovației;
- Promovarea învățării autonome și colaborative;
- Adaptarea la era digitală.

5 *Modernizarea metodelor de învățare, cercetare și colaborare în medicina modernă și utilizarea informației*

Serviciile inovative și internaționalizarea vor contribui la creșterea vizibilității și accesibilității resurselor la nivel global. Implementarea de servicii digitale avansate - platforme de colaborare online, asistență virtuală și aplicații mobile - vor permite accesul rapid la informație indiferent de locație. Internaționalizarea serviciilor va face posibilă participarea la rețele și consorții internaționale, accesul la baze de date globale și colaborarea cu alte biblioteci și instituții academice, sprijinind inovarea și excelența în educație și cercetare.

6 TEHNOLOGII EMERGENTE ȘI INOVAȚIE

IMPACT

Adoptarea tehnologiilor emergente, precum inteligența artificială, analiza datelor, realitatea augmentată sau sistemele inteligente de gestionare a resurselor, implementarea RFID tehnologii, va permite optimizarea serviciilor, personalizarea experienței utilizatorilor și creșterea eficienței operaționale. Inovația presupune și dezvoltarea de noi servicii, platforme de colaborare și modele de suport pentru cercetare și învățare. Astfel, BSM va deveni un laborator de inovare și transformare digitală, capabilă să răspundă provocărilor educaționale și să susțină excelența academică.

6 *Adoptarea tehnologiilor emergente, precum inteligența artificială, analiza datelor, realitatea augmentată sau sistemele inteligente de gestionare a resurselor, implementarea RFID tehnologii, va permite optimizarea serviciilor, personalizarea experienței utilizatorilor și creșterea eficienței operaționale.*

7 PARTENERIATE ȘI COOPERARE INTERNAȚIONALĂ

IMPACT

Serviciile inovative și internaționalizarea nu doar că vor îmbunătăți accesul la informație și calitatea cercetării, dar vor contribui la dezvoltarea profesională a comunității universitare, creșterea vizibilității internaționale și consolidarea unei culturi academice deschise și moderne.

7 *Acces rapid și eficient la resurse academice și științifice; AI pentru recomandări personalizate; Chatbot și asistenți virtuali; Analiză big data și metrici de cercetare.*

Dezvoltarea parteneriatelor și cooperarea internațională va facilita schimbul de resurse, bune practici și schimb de experiență între instituții. Colaborările cu universități, centre de cercetare și rețele bibliotecare internaționale vor permite extinderea accesului la colecții digitale, participarea la proiecte comune și susținerea mobilității personalului de bibliotecă.

Biblioteca academică se află într-un punct critic al evoluției sale, într-un proces amplu de transformare, determinat de factori precum digitalizarea, globalizarea și dinamica cercetării, orientată către știința deschisă. Revoluția digitală a schimbat fundamental modul de gestionare și accesare a resurselor informaționale, prin extinderea segmentului de resurse informaționale electronice, dezvoltarea platformelor digitale și implementarea tehnologiilor inteligente, care facilitează regăsirea rapidă și personalizată a informației. În acest context, necesitatea unui management strategic în bibliotecile academice derivă din schimbările accelerate care caracterizează mediul universitar modern. Dezvoltarea strategică nu înseamnă doar modernizarea tehnologică, ci planificarea integrată și orientată spre rezultate, astfel încât biblioteca să devină un centru de cunoaștere, inovare și sprijin academic. În acest sens, dezvoltarea strategică se bazează pe capacitatea bibliotecilor de a anticipa schimbările din mediul academic și social, de a identifica oportunități de inovare și de a alinia serviciile oferite la nevoile reale ale utilizatorilor. Ea implică formularea unor direcții de dezvoltare pe termen mediu și lung, valorificarea resurselor umane și tehnologice, precum și adaptarea permanentă la dinamica educației și cercetării. Totodată, conceptul vizează construirea unor parteneriate sustenabile și crearea unui cadru de colaborare interinstituțională, prin care biblioteca devine un actor activ în rețeaua globală a cunoașterii. Astfel, dezvoltarea strategică nu este doar un proces managerial, ci și o abordare culturală și instituțională, prin care biblioteca își consolidează rolul de centru de inovație, formare și transfer de informații.

În acest sens, bibliotecile nu mai pot funcționa doar ca simple centre de informare, ci trebuie să își redefinească misiunea prin dezvoltarea unor strategii care să răspundă atât exigențelor cercetării și educației moderne, cât și necesităților de învățare pe tot parcursul vieții. Analiza direcțiilor strategice de dezvoltare ale bibliotecilor devine fundamentală pentru înțelegerea modului în care acestea se pot adapta și răspunde necesităților în continuă schimbare ale comunității academice. Posterul urmărește să ofere o perspectivă aplicativă asupra bunelor practici de management și inovare, ilustrând modalități prin care BȘM își pot consolida statutul de centru modern de informare în domeniul științelor medicale, cunoaștere și competențe informaționale. Managementul strategic devine, astfel, un instrument esențial pentru anticiparea tendințelor, valorificarea oportunităților, gestionarea eficientă a resurselor și consolidarea rolului bibliotecii ca partener activ în procesul de instruire și cercetare.

În acest sens, un pas important este Dezvoltarea resurselor informaționale și în special a segmentului electronic centrat pe necesitățile de informare ale utilizatorilor. Aceasta presupune extinderea accesului la baze de date științifice internaționale, procurarea cărților tridimensionale, acces la programe virtuale pentru studiu și cercetare, ceea ce va contribui la creșterea accesibilității informației pentru toate categoriile de utilizatori, facilitând consultarea rapidă și eficientă a documentelor, indiferent de locul sau momentul accesării.

Implementarea tehnologiei RFID este o altă direcție strategică prioritară pentru BȘM, care va permite o gestionare rapidă și precisă a colecțiilor, un control eficient al fluxurilor de documente și o experiență mai comodă pentru utilizatori, de la self-check și returnări automate, până la inventariere și securitate inteligentă.

O altă direcție prioritară este digitalizarea, ce presupune transformarea colecțiilor

tradiționale în resurse digitale accesibile oricând și oriunde. Biblioteca va deveni astfel un centru academic digital interactiv, în care resursele tradiționale coabitează cu colecții digitale deschise 24/7.

Totodată, modernizarea infrastructurii și a spațiilor de învățare va crea un mediu adaptat noilor forme de studiu și cercetare.

O altă direcție fundamentală este dezvoltarea competențelor informaționale și digitale ale utilizatorilor, pentru că biblioteca de azi nu mai oferă doar cărți, ci formare continuă, ateliere, instruire individuale și de grup, asistență și consultanță, și ghidare în lumea informației globale.

Iar prin parteneriate internaționale cu organizații precum IFLA, EAHIL, instituții de profil din afara țării, biblioteca se va integra tot mai mult în rețeaua globală a cunoașterii, contribuind la proiecte comune, schimb de experiență și bune practici.

Aplicarea tehnologiile emergente, precum realitatea augmentată, sistemele inteligente de gestionare a resurselor informaționale, implementarea instrumentelor de inteligență artificială în optimizarea regăsirii informației științifice, utilizarea chatboților, analiza datelor și metricilor în cercetare, vor optimiza serviciile, personaliza experiența utilizatorilor și crește eficiența operațională. Astfel, biblioteca va fi capabilă să răspundă provocărilor educaționale, științifice și să susțină excelența academică.

De asemenea, sustenabilitatea și responsabilitatea socială devin principii esențiale ale activității BȘM. Biblioteca își asumă rolul de actor etic și educativ, promovând incluziunea digitală, accesul echitabil la informație și implicarea în proiecte comunitare.

Toate aceste direcții sunt interconectate: digitalizarea și infrastructura pun bazele; serviciile inovative și competențele permit utilizarea optimă; parteneriatele și tehnologiile emergente sporesc vizibilitatea și eficiența; iar sustenabilitatea asigură un impact durabil și responsabil.

Dar în centrul acestei viziuni rămâne resursa umană – utilizatorul (care în cazul BȘM este comunitatea academică și cea de cercetare, medicii, asistentele medicale, farmaciștii din întreaga țară) și bibliotecarul. Pentru că adevărata valoare a unei biblioteci nu stă doar în colecțiile sale, ci în comunitatea pe care o inspiră și o sprijină.

Rolul bibliotecarului în contextul modernizării bibliotecii și al transformărilor digitale, internaționalizării, sustenabilității și inovării este unul esențial și multidimensional. Bibliotecarul devine mediator între oameni și informație, formator de competențe, promotor al inovației, conector între rețelele globale. El nu doar oferă acces la resurse, ci ghidează, educă și inspiră.

Și pentru că *Evoluție, Performanță, Excelență* nu sunt doar cuvinte de pe logo-ul aniversar, dar sunt principiile care ne ghidează în fiecare zi, în crearea unei Biblioteci demne de trecutul ei și pregătită pentru viitor. Biblioteca Științifică Medicală a demonstrat timp de opt decenii capacitatea de a se adapta continuu la schimbările mediului informațional și academic. Astăzi, biblioteca nu mai este spațiu al tăcerii, ci un hub viu de cunoaștere și inovație, unde fiecare colț pulsează de activitate intelectuală. Ea devine un loc de întâlnire între tradiție și tehnologie, între cărți tipărite și resurse digitale, un spațiu unde ideile se întâlnesc și se transformă în proiecte, cercetări și experiențe interactive.